

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HẢI HÀ

**VAI TRÒ CỦA ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI
ĐỐI VỚI VIỆC LÀM TẠI THÀNH PHỐ VĨNH YÊN
TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: QUẢN TRỊ KINH DOANH

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HẢI HÀ

**VAI TRÒ CỦA ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI
ĐỐI VỚI VIỆC LÀM TẠI THÀNH PHỐ VĨNH YÊN
TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 60.34.01.02

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Giáo viên hướng dẫn: PGS.TS CÙ CHÍ LỢI

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “*Vai trò của đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đối với việc làm tại thành phố Vĩnh Yên - tỉnh Vĩnh Phúc*” là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu khoa học độc lập, nghiêm túc của bản thân tôi. Luận văn này chưa từng được công bố trên bất kể phương tiện truyền thông nào.

Các số liệu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng và được xử lý khách quan, trung thực. Trong quá trình nghiên cứu tôi có tham khảo một số tài liệu đã được liệt kê ở phần sau.

Các giải pháp nêu trong luận văn được rút ra từ những cơ sở lý luận và quá trình nghiên cứu thực tiễn.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2014

HỌC VIÊN

Nguyễn Hải Hà

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn các Thầy, Cô giáo đã giảng dạy tôi trong toàn khóa học, cung cấp những kiến thức cần thiết, cơ sở lý luận khoa học để tôi có thể hoàn thành bài luận văn này.

Thứ hai, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới **PGS. TS Cù Chí Lợi** đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình viết và hoàn thành Luận văn, từ xây dựng đề cương đến hoàn thiện bài luận văn.

Thứ ba, tôi xin gửi lời cảm ơn đến các đơn vị: Ban quản lý các KCN Vĩnh phúc, phòng Thống kê TP.Vĩnh Yên, phòng LĐ TB&XH Vĩnh Yên ...đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thứ tư, tôi gửi lời cảm ơn tới Ban Giám hiệu, các Phòng - Khoa của Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Vĩnh phúc, các đồng nghiệp đã tạo điều kiện cho tôi đi học, và giúp đỡ tôi rất nhiều trong quá trình hoàn thành luận văn.

Cuối cùng, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới những người thân trong gia đình, bạn bè, những người đã luôn động viên, khích lệ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2014

HỌC VIÊN

Nguyễn Hải Hà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Đóng góp của luận văn.....	3
5. Kết cấu nội dung của luận văn	7
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ VAI TRÒ CỦA ĐÀU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI ĐỐI VỚI VIỆC LÀM.....	8
1.1. Cơ sở lý luận về việc làm và đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI):.....	8
1.1.1. Cơ sở lý luận về việc làm.....	8
1.1.2. Cơ sở lý luận về đầu tư trực tiếp nước ngoài	14
1.2. Cơ sở thực tiễn về vai trò của đầu tư trực tiếp nước ngoài đối với việc làm	34
1.2.1. Kinh nghiệm thu hút FDI để thúc đẩy tạo việc làm ở các nước trên thế giới và ở Việt Nam.....	34
1.2.2. Bài học kinh nghiệm cho Vĩnh Phúc.....	43
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	45
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	45
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	45
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	45
2.2.2. Phương pháp tổng hợp.....	49
2.2.3. Phương pháp phân tích thống kê	49
2.3. Một số chỉ tiêu đánh giá vai trò của FDI đối với việc làm tại thành phố Vĩnh Yên - tỉnh Vĩnh Phúc	50

Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI ĐỐI VỚI VIỆC LÀM TẠI THÀNH PHỐ VĨNH YÊN - TỈNH VĨNH PHÚC	51
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	51
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	51
3.1.2. Điều kiện kinh tế xã hội.....	52
3.2. Thực trạng về thu hút vốn đầu tư nước ngoài và việc làm tại thành phố Vĩnh Yên giai đoạn 2011 - 2013	56
3.2.1. Chính sách thu hút vốn FDI của tỉnh Vĩnh Phúc.....	56
3.2.2. Thực trạng về thu hút và tăng trưởng FDI tại TP.Vĩnh Yên	60
3.2.3. Thực trạng về việc làm tại TP.Vĩnh Yên.....	62
3.3. Phân tích đánh giá	69
3.3.1. Đánh giá về những kết quả đạt được	69
3.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân	70
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM THÚC ĐẨY VAI TRÒ CỦA ĐẦU TƯ TRỰC TIẾP NƯỚC NGOÀI ĐỐI VỚI VIỆC LÀM TẠI THÀNH PHỐ VĨNH YÊN - TỈNH VĨNH PHÚC	71
4.1. Quan điểm, định hướng và mục tiêu đề ra đối với hoạt động thu hút FDI vào thành phố Vĩnh Yên.....	71
4.1.1. Quan điểm.....	71
4.1.2. Định hướng thu hút FDI	72
4.1.3. Mục tiêu phát triển.....	73
4.2. Một số kiến nghị và giải pháp với các cơ quan hữu quan nhằm tăng cường thu hút vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Thành phố Vĩnh Yên.	76
4.2.1. Chú trọng đến đầu tư phát triển nguồn nhân lực	76
4.2.2. Tăng cường đầu tư phát triển hạ tầng kỹ thuật đối với các Khu công nghiệp đã hình thành tạo sự hấp dẫn với các nhà đầu tư nước ngoài	78
4.2.3. Phát triển công nghiệp hỗ trợ.....	80
4.2.4. Cải cách thủ tục hành chính.....	81
KẾT LUẬN	83
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
BQL	Ban quản lý
KCN	Khu công nghiệp
LĐ	Lao động
LĐ TB&XH	Lao động Thương binh và Xã hội
DA	Dự án
TM-DV	Thương mại - Dịch vụ
KT-XH	Kinh tế - xã hội
NN	Nông nghiệp
ĐTH, CNH	Đô thị hóa, Công nghiệp hóa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Tổng hợp kết quả chọn mẫu nghiên cứu.....	48
Bảng 3.1.	Diện tích sử dụng đất thành phố Vĩnh Yên năm 2010, 2013	52
Bảng 3.2.	Tổng hợp một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội TP Vĩnh Yên	53
Bảng 3.3.	Giá trị SX theo (giá CĐ 2010) các ngành năm 2011, 2012, 2013	54
Bảng 3.4.	Dân số và lao động TP Vĩnh Yên giai đoạn 2011 - 2013.....	55
Bảng 3.5.	Cơ cấu lao động theo khu vực kinh tế	55
Bảng 3.6.	Số dự án FDI, vốn đăng ký, vốn thực hiện của TP.Vĩnh Yên và của tỉnh Vĩnh Phúc đến 31/12/2013	61
Bảng 3.7.	Quy mô dự án FDI tại KCN Khai Quang giai đoạn 2011-2013	61
Bảng 3.8.	Tốc độ tăng trưởng dự án FDI tại KCN Khai Quang giai đoạn 2011 - 2013	61
Bảng 3.9.	Dân số, việc làm của TP Vĩnh Yên giai đoạn 2011 - 2013	62
Bảng 3.10.	Lao động trong KCN Khai Quang giai đoạn 2011 - 2013	63
Bảng 3.11.	Cơ cấu việc làm trong các khu vực kinh tế giai đoạn 2011 - 2013	64
Bảng 3.12.	Khảo sát lực lượng lao động ở thành phố Vĩnh Yên.....	64
Bảng 3.13.	Khảo sát trình độ lực lượng lao động ở thành phố Vĩnh Yên	66
Bảng 3.14.	Khảo sát thu nhập của người lao động ở thành phố Vĩnh Yên theo lĩnh vực làm việc	67
Bảng 3.15.	Khảo sát thu nhập của người lao động ở thành phố Vĩnh Yên theo trình độ đào tạo.....	68

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1.	Mô hình Mác Dougall về FDI	31
Hình 3.1.	Biểu đồ chuyển dịch cơ cấu kinh tế thành phố Vĩnh Yên	54

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Gần 30 năm đổi mới, Việt Nam đã đạt được những thành tựu quan trọng trên tất cả các lĩnh vực, đặc biệt là về kinh tế. Từ một nước lạc hậu, đến nay Việt Nam đã trở thành một trong những nước có kinh tế tăng trưởng ổn định và là một nền kinh tế năng động trong khu vực và trên thế giới. Đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đã được nhìn nhận như là một trong những trụ cột góp phần vào tăng trưởng kinh tế của Việt Nam. Vai trò của FDI được thể hiện thông qua việc đóng góp vào các yếu tố quan trọng của tăng trưởng kinh tế như: bổ sung nguồn vốn đầu tư, chuyển giao công nghệ, đẩy mạnh xuất khẩu, tạo việc làm và phát triển nguồn nhân lực. Bên cạnh đó, FDI cũng góp phần thúc đẩy Việt Nam tham gia hội nhập sâu rộng hơn vào nền kinh tế thế giới.

Tỉnh Vĩnh Phúc được tái lập ngày 01 tháng 01 năm 1997, thành phố Vĩnh Yên trở thành trung tâm kinh tế chính trị, văn hoá xã hội lớn nhất của tỉnh. Hệ thống hạ tầng kiến trúc thành phố ngày càng hoàn thiện, tốc độ tăng trưởng, phát triển kinh tế nhanh đã làm cho bộ mặt thành phố thực sự thay đổi.

Thành phố Vĩnh Yên - tỉnh Vĩnh phúc đã sớm nhận thấy rằng thu hút FDI là một trong những giải pháp hữu hiệu thúc đẩy tăng trưởng kinh tế của Thành phố và giải quyết việc làm cho người lao động theo hướng chuyển dịch tích cực. Tầm quan trọng của FDI được thể hiện rất rõ trong việc tăng cường vốn đầu tư bù đắp sự thiếu hụt về ngoại tệ góp phần tăng khả năng cạnh tranh và tăng xuất khẩu, bù đắp cán cân thanh toán; chuyển giao công nghệ kỹ thuật hiện đại, kỹ xảo chuyên môn, trình độ quản lý tiên tiến; đặc biệt FDI góp phần giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho người

lao động tạo điều kiện tích lũy địa phương. Mặc dù Vĩnh Yên đang là một địa phương dẫn đầu về thu hút đầu FDI trong tỉnh và đã có những đóng góp nhất định trong việc thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế và điều chỉnh cơ cấu đầu tư, góp phần đổi mới, tăng trưởng kinh tế bền vững, tạo công ăn việc làm cho hàng vạn lao động của địa phương cũng như các vùng lân cận, thì vấn đề phát triển bền vững các KCN, giải quyết vấn đề công ăn việc làm, vấn đề ô nhiễm môi trường... của hệ thống các doanh nghiệp FDI trên địa bàn đối với việc làm của người dân thành phố vẫn nhiều khó khăn và cần nhiều giải pháp thích hợp về mặt chính sách.

Chính vì vậy, tôi thực hiện nghiên cứu đề tài: ***“Vai trò của đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đối với việc làm tại thành phố Vĩnh Yên - Tỉnh Vĩnh Phúc”***.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Mục tiêu chung

Làm rõ vai trò của FDI đối với việc làm của người dân và từ đó đề ra giải pháp đẩy mạnh giải quyết việc làm dưới tác động của FDI.

Mục tiêu cụ thể

- Góp phần hệ thống hóa và phát triển một bước cơ sở lý luận và khảo sát kinh nghiệm thực tế về vai trò của FDI, vai trò của FDI đối với việc làm.

- Làm rõ vai trò của FDI đối với việc làm của người dân trên địa bàn Thành phố Vĩnh Yên.

- Đề xuất những giải pháp nhằm phát huy những tác động tích cực và giảm thiểu những tác động tiêu cực của FDI nhằm tạo việc làm của người dân tại thành phố Vĩnh Yên - tỉnh Vĩnh Phúc.